

КАФЕДРА ОПЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МУЗИЧНОЇ РЕЖИСУРИ

Педагогічна практика

Освітній ступінь

Магістр

Курс	1-2
Семестр	2-3

Спеціальність

026 Сценічне мистецтво

Освітньо-наукова програма

«Музична режисура»

Статус

Обов'язкова

ECTS	3,5
Годин	105
Практичні заняття	34
Самостійна робота	71

Форма контролю

Залік

Інформація про викладачів

ПІБ	Касьянова Олена Василівна , професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури, кандидат мистецтвознавства, заслужений діяч мистецтв України, професор
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0002-8530-8156
e-mail	elenakasyanova2205@gmail.com
ПІБ	Шутько Сергій Миколайович , в. о. професора кафедри оперної підготовки та музичної режисури, заслужений діяч мистецтв України, доцент
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0003-3663-1261
e-mail	dachnik.ponevole@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна практика» є процес вдосконалення індивідуальної педагогічної майстерності в роботі з виконавцями при втіленні оперних творів у музичному театрі, у викладанні фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах.

Мета: вдосконалення педагогічних навичок та професійних компетенцій у контексті режисерсько-репетиторської діяльності в музичному театрі, у викладанні фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах.

Завдання:

- підвищення кваліфікації магістранта у режисерсько-педагогічній та репетиторській роботі над поточним репертуаром Оперної студії;
- підвищення кваліфікації магістранта у викладанні фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах для підготовки бакалаврів сценічного мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- алгоритм режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії;
- технологію підготовки та проведення навчально-виховного процесу з фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах;

вміти:

- дотримуватися методичної послідовності режисерсько-педагогічних дій в репетиційній роботі над виставою та її апробації на глядача;
- застосовувати методологію професійної підготовки фахівця, традиційні, інноваційні, мистецтвознавчі освітньо-педагогічні технології в навчальному процесі.

володіти професійними компетенціями:

- здатністю застосування та дотримання алгоритму режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над виставою в музичному театрі;
- здатністю спиратися на методологію професійної підготовки бакалавра сценічного мистецтва, враховуючи органічне поєднання традиційних, інноваційних та мистецтвознавчих освітньо-педагогічних технологій в навчальному процесі.

Програмні результати навчання:

- здатність випускника до режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром музичного театру;
- спроможність випускника до викладання фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах для підготовки бакалаврів сценічного мистецтва.

ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ, ПРЕДМЕТНІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції в галузі сценічного мистецтва.
2. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними тощо) при створенні та виробництві сценічного твору.
3. Здатність до публічної презентації результатів творчої (інтелектуальної) діяльності з метою популяризації українського й світового сценічного мистецтва.
4. Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад культурно-мистецьких процесів.
5. Здатність до ефективної комунікації у творчому колективі під час організації, реалізації та презентації сценічного твору.
6. Здатність брати участь у фахових дискусіях із питань історії сценічного мистецтва, актуального стану та тенденцій його розвитку.
7. Здатність до організації сценічних проєктів, фестивалів та мистецьких заходів.
8. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід різноманітними шляхами й засобами.
9. Вміння застосовувати знання з педагогіки у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти.
10. Вміння планувати та здійснювати наукові дослідження, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі сформованої системи знань, уявлень, інтересів.
2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Здатність оперувати новітніми інформаційними та цифровими технологіями у галузі культури і мистецтва.

5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.
8. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
9. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Володіти професійними навичками зі створення продуктів сценічного мистецтва.
2. Відтворювати власну художню концепцію в творах сценічного мистецтва.
3. Здійснювати аналіз стилів та напрямів у мистецтві.
4. Вести фахову дискусію іноземною мовою.
5. Застосовувати інформаційні технології у професійній діяльності.
6. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання в процесі реалізації сценічного твору.
7. Оперувати системою виражальних засобів (пластично-зображальних, звукових, акторсько-виконавських, монтажно-композиційних, сценарно-драматургічних) при створенні та реалізації сценічного твору.
8. Аналізувати художній твір із метою його сценічної інтерпретації.
9. Обирати художні засоби, необхідні для реалізації задуму сценічного твору (проекту).
10. Володіти термінологією сценічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
11. Здійснювати педагогічну діяльність у сфері сценічного мистецтва.
12. Планувати та здійснювати наукові дослідження у сфері культури та мистецтва, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

Перелік тем

- Тема 1. Визначення режисерсько-педагогічних та репетиторських завдань практиканта в роботі над виставою
- Тема 2. Педагогічно-репетиторська робота над закріпленими виставами
- Тема 3. Визначення завдань практиканта у проведенні занять з фахових дисциплін
- Тема 4. Проведення занять із закріплених за практикантом дисциплін

Форми та технології навчання

Вербальні заняття: евристична бесіда, обговорення, пояснення, коментарі.

Наочно-аналітичні заняття: робота з літературою, відео-аудіо матеріалами, письмові завдання.

Мистецтвознавчі: історико-типологічний, історико-стильової реконструкції, жанровий, стилістичний, інтерпретаційний.

Дистанційне навчання: онлайн-бесіди, обговорення, консультації в Zoom та Skype.

Технології навчання: розвивальне навчання, колективного та групового способу навчання, модульного навчання, мотивації успіхів, проблемного навчання, ігрового моделювання, навчання як дослідження, інформаційно-комунікаційні технології.

Навчальні ресурси

Наявність спеціалізованих аудиторій для практичних занять, сцени Великого та Малого залів з технічним оснащенням, технічних служб: костюмованого цеху для педагогічно-репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії.

Наявність художнього фонду з відео-аудіо записами театральних вистав у постановці знакових постатей світового музичного театру; занять з методики викладання фахових дисциплін українських та зарубіжних педагогів-репетиторів.

Наявність фонду спеціалізованої літератури з фаху та нотних матеріалів для педагогічно-репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії, для викладання фахових дисциплін на бакалавраті.

Основні та додаткові матеріали до навчальної дисципліни надсилаються персонально електронною поштою Viber, Messenger, Telegram.

Методи контролю

Поточний (міжсесійний) контроль:

- *вербальний*: співбесіда, обговорення;
- *аналітичний*: текстовий аналіз самостійної роботи;
- *практичний*: педагогічно-репетиторська робота зі створення художнього образу у виставі; проведення заняття з фахових дисциплін.

Підсумковий контроль:

- *вербальний*: захист пакету документів з «Педагогічної практики»;
- *практичний*: проведення вистави, здача заняття.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування репетицій поточних вистав Оперної студії, участь у обговоренні проблемних питань за відповідною тематикою	10
2.	Робота в якості педагога-репетитора із вводу нових виконавців у вистави, узгодження їх взаємодії з основним творчим складом	15
3.	Робота в якості асистента режисера під час проведення вистав, закріплених творчим керівником за практикантом	25
4.	Відвідування занять з фахових дисциплін на бакалавраті, визначення концепту їх викладання на певних курсах навчання	10
5.	Підготовка занять із закріплених за магістрантом фахових дисциплін на бакалавраті відповідно до програми і силабусу навчальної дисципліни	15
6.	Проведення занять із закріплених за магістрантом фахових дисциплін на бакалавраті з презентацією аудіо-відео-ілюстративних матеріалів за відповідною тематикою	25
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А– відмінно вичерпна і розгорнута відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з аналізом сучасних літературних джерел, посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня виконання практичних завдань з педагогічно-репетиторської роботи у музичному театрі, з викладання фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах

82–89–В– добре ґрунтовна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців.

Демонстрація якісного рівня виконання практичних завдань з педагогічно-репетиторської роботи у музичному театрі, з викладання фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах

74–81–С– добре повна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання практичних завдань з педагогічно-репетиторської роботи у музичному театрі, з викладання фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах

64–73–D– задовільно відповідь на обґрунтування пакету документів з практики в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела, творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань з педагогічно-репетиторської роботи у музичному театрі, з викладання фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах

60–63–E– задовільно відповідь на обґрунтування пакету документів з практики в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація граничного рівня виконання практичних завдань з педагогічно-репетиторської роботи у музичному театрі, з викладання фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах

35–59–FX– незадовільно

(з можливістю повторного

складання) відповідь на обґрунтування пакету документів з практики в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання практичних завдань з педагогічно-репетиторської роботи у музичному театрі, з викладання фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах

0–34–F– незадовільно

(з обов'язковим повторним

вивченням дисципліни) відповідь на обґрунтування пакету документів з практики на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання практичних завдань з педагогічно-репетиторської роботи у музичному театрі, з викладання фахових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для певної категорії студентів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

Передбачається участь студентів у міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, концертних програмах, благодійних театральних акціях; участь у майстер-класах, стажування у музичних школах/академіях; активна участь у міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах; відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій, виставок тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова.

1. Наказ України від 25.12.2009. № 210. Про затвердження правил охорони праці для працівників театрів і концертних залів. / Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду.

2. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г.М.Падалка. – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.
3. Станішевський Ю. О. Режисура в сучасному українському музичному театрі. Монографія / Ю. О. Станішевський. – К.: Наукова думка, 1982.
4. Черкашина-Губаренко М.Р. Європейський оперний театр нового тисячоліття: шляхи оновлення / М. Р. Черкашина-Губаренко // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського: Наук. журнал. – 2008. – № 1. – С. 118–125.

Допоміжна

16. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання / І.Д. Бех. – К., 1998. – 204 с.
17. Богданова І.М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя: Моногр./ І.М.Богданова. – Одеса: Маяк, 1998.
18. Бондар В.І. Модульно-рейтингова технологія навчальної дисципліни (на матеріалі дидактики): Навч. посібник / В.І. Бондар. – К.: НПУ ім. М. Драгоманова, 1999. – 49 с.
20. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
26. Сучасні педагогічні технології: Навч. посібник / А.С. Нісімчук, О.С. Падалка, О.Т. Шпак – К.: Книга пам'яті України, 2000. – 368 с.
27. Тарасевич Н.М. Стратегія поведінки вчителя у складних педагогічних ситуаціях: Спецкурс: Тексти лекцій / Н.М. Тарасевич. – Полтава: ІОЦ ПДПУ, 2005.
29. Шапран О.І. Система інноваційної підготовки майбутнього вчителя в умовах навчально-науково-педагогічних комплексів / О.І. Шапран. – Пр.-Хм.: С.В. Карпук, 2007. – 370 с.
30. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. Історія. Теорія / А.М. Алексюк. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
31. Фібула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2006. – 352 с.

14. Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси з історії опери, театрального виконавства, новини сучасного театального світу

1. Відео, аудіо, ілюстративні матеріали, електронні бібліографічні ресурси
  2. <http://intoclassics.net/>
  3. <http://rutracker.org/>
- Публікації сучасних українських музикознавців, театрознавців, критиків та ін.